

TRANSILVANIA

FŌIA ASOCIAȚIUNEI TRANSILVANE PENTRU LITERATURA ROMÂNĂ ȘI
CULTURA POPORULUI ROMÂNŪ.

Nrulŭ 9. SIBILŪ, 15 SEPTEMBRE 1894. Anulŭ XXV.

CUVĒNTŪ DE DESCHIDERE,

rostitŭ la adunarea generală a „AsociaȚiunei Transilvane” din Sebeșulŭ săsescŭ, 14/26 Augustŭ 1894, de Dlŭ președinte Ioanŭ Micu Moldovanŭ.

Onorată adunare generală!

Preste puține ȝile se plinescŭ 33 ani, de cānd s'a întemeiatŭ AsociaȚiunea nŭstră, pre atunci în tŭte ȝinuturile locuite de romāni, singură în felulŭ sĕŭ. ȝiarele din tĕmpulŭ acela și actele de inaugurare ale ei dau mărturie puternică de însufleȝirea, cu care a fostŭ salutată întreprinderea acĕsta, ear puȝinii indiviȝi aflători în vieȝă, dintre cei ce au luatŭ parte la adunarea constituantă din 23 Octobre 1861, cu viuă plăcere 'și-aducŭ aminte și acum de palpaȝiunile, ce înălȝau piepturile romānilorŭ din aceste părȝi în epoca aceea de tranșiune.

Căci pre lângă tŭtă greutatea comunicaȝiunei, Romāniŭ de prin colȝurile cele mai depărtate au alergatŭ la loculŭ adunărei, de și aceea se ȝinea în marginea extremă a țerei. Aveau convingerea intimă, că lucrarea acĕsta pune începutulŭ unei mișcări, prin care raȝele binefăcătore ale culturēi totŭ mai mult sĕ se lăȝescă în poporulŭ nostru și se pĕtrundă și spre cele mai adānci straturī ale dĕnsului. Decī niciŭ obosĕla drumului îndelungatŭ, niciŭ sacrificiŭ materiale nu i-au reȝinutŭ dela propusulŭ, de a pune umĕrŭ la umĕrŭ, și astfeliiŭ a încerca sĕ urnĕscă „piĕtra cea mare”, bine sciind, că puteriŭ

unite potu organisa lucruri grandioase, lângă cari forțele singuraticului, fiă ele altmintrea în sine ori-câtă de mari, s'ar stîngini îndeșertă, și nu ar aduce altă rezultată, decâtă acela, că prin încordare ele însele ar căde nimicite.

Unirea puterilor era reclamată imperiosă; căci vitregia timpurilor îngreunase forțe piétra aceea, pe care ai nostri voiaă se o mișce din locă. Cultura, ce străbunii nostri aduseră cu sine la plantarea loră pe aceste locuri, fusese nimicită de multă prin piciorulă necruțătorilă al barbariloră, cari secolă întregă s'au luptată pentru posesiunea acestor țeri frumoșe, și împingându-se unilă pe alții aă resturnată totă ce le sta în cale. Falnica plantațiune, a cărei desvoltare ca glorie principală figurază în titlurile multoră împerați, a căduț sdrobită, încată numai ascunsă în sinulă pământulă și în puterile oțelite chiar prin furtună ale poporului română aă rămasă și sustaă până ađi urme neîndoite despre ea, colo rămășițe de edificii, drumuri, apaducturi . . . făcute cu stăruințe neobosite și arta geniului română, — aici simțulă morală și de dreptă, eređită din timpurile acelei cultură înaintate, slăbită și întunecată, ce é dreptă, dar nu frântă, și iubirea limbei și a datinelor străbune, cari aă sustată la poporulă română, ba ele așa viă s'au manifestată și în đile de asupriri grele, încat istorici străini cu 500 ani înainte de acésta aă dată româniloră mărturia plină de laudă, că ei mai multă s'au luptată pentru conservarea limbei, decâtă pentru a vieții.

Iubirea de limbă și alipirea de datinele străbune totdeuna aă înflorită în poporulă română, precum în măsură mai mare nu la nici ună poporă de pe fața pământulă. Acestă simțeméntă a durat neștirbită și pe timpulă lupteloră fățise și pe ală retrageriloră și pe ală celoră neomenose supuneră.

Viéta este luptă. De sub legea acésta generală, se înțelege de sine, nici poporulă română n'a putută a se subtrage nici în trecută, și nu va puté nici în viitoră. Dar așa sbu-

ciumări și frământări continue ca și acele, căroră a fostă espus poporul nostru dela planterea sa în regiunile acestea și până în zilele noastre, abia mai întimpinămă în vieța vreunui popor.

Să cauți cu lumina paulele recerute spre restaurarea puterilor, nu le vei afla. Val de val vină adversitățile preste némulă nostru, și vântulă, ce le mână cu turbare, nu mai voiesce a înceta. El de secolă le turbază necontentită.

La 1861 se părea că se ivesc dorii órecărei alinări. Ei aũ fostă numai decât îmbrătoșați cu căldură, și între fructele acestei însuflețiri este și întreprinderea acésta pe cât de nobilă și frumoasă, pre atât de grea. Nobilă și frumoasă, pentru că reuniunea noastră tinde a desvolta limba și literatura poporului nostru și a lăți în sinulă lui cultura. Limba este tesaurulă celă mai prețiosă al fiă-cărei națiuni; ea împreună pre indiviții singuratici, îi deosebește de cătră cei de altă némă și-ı ține în comuniune continuă, — ear cultura în sensulă adevărată al cuvântului, respândindu lumina, liberéză mintea de prejudețe și scapă inima de inclinațiuni rele. Prin ea și numai prin ea putemă ajunge la libertatea adevărată.

Nu s'a inventată nimică noă, ci Asociațiunea noastră a tinsă numai a regula pulsațiunile ereditate din moși-strămoși ale inimei române; lupta de esistență, cea mai legitimă între tóte luptele, a o înălța la nivelulă unei lucrări conscie și a face ca celă mai retrasă păstoriă oră plugariă română să se angagieze cu fruntea deschisă pentru dînsa. Aceste tendințe juste și nevinovate ale Asociațiunei noastre nică odată n'au jignită pre nime, nică odată nu voră jigni pre nime dintre aceia, cu cari ne atingemă împrumutată. Stăruimă a ne desvolta limba și literatura, voim a lăți cultura în tóte straturile poporului nostru. Cuceriri în afară nu voimă. Eată o lucrare pacinică și salutară atât pentru noi cât pentru patria comună.

Ce suntă în vieța unui popor 30—40 ani? Cu tóte aceste și cei mai sângeroși dintre noi, — înțelegă pe aceia,

carî răpiți de dorul inimei lorü doresc, ca scopurile Asociațiunei nóstre să se realizeze întru aceste țile ale mișcărilorü iuți cel puținü în sborü, — și aceia vorü trebui să recunoscă progresulü realizatü în acestü periodü scurt.

O câmpie înțelinită numai prin lucrare îndelungată se póte scóte din sêlbătăcia sa, numai prin sudori crunte se póte preface în ogorü promițatoriü de fructe mănóse.

Dar unü poporü întregü, care seculi preste seculi a fostü reținutü cu forța dela ori-ce progresü și impedețat prin aședeminte inventate anume spre înglodarea lui, cum ar puté să se avênte la înălțimi ce numai prin stăruințe îndelungate se potü cucerí!

Acéstă lucrare stăruitoře și-a propus'o Asociațiunea transilvană română, a cărei sêrbătóre anuală o ținemü adî.

Salutü cu bucurie purcésă din adênculü inimei pre toți Româniü, cărorü împrejurările li-aü concesü a convení la acéstă sêrbătóre așteptată cu dor de tótă suflarea română, și declar adunarea de deschisă.

RAPORTÜ GENERALÜ

despre activitatea comitetului „Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românü“ în decursulü anului 1893.

Onorată adunare generală!

În sensulü §-lui 32 din Statutele Asociațiunei, comitetulü presentă onoratei adunări generale următoriulü raportü despre activitatea sa din anulü ultimü de gestiune, anume dela 1 Ianuariü până la 31 Decembre 1893.

I. Despre ședințele comitetului.

Din 1 Ianuariü până în 31 Decembre 1893, comitetulü a ținutü 24 de ședințe.

În ședințele acestea dela 1 Ianuariü 1893 până la adunarea generală din Năseudü (22 Octobře 1893), a funcționatü ca secretariü II. dlü Dr. Amos Frâncu, alesü în

adunarea generală din Sibiiu la 27 Augustu 1892. Ear dela adunarea generală din Năseudu încóce a funcționatú ca secretariú II. dlú Ioanú Popú Reteganulú, alesú în acea adunare, în urma abđicerii dlui Dr. Amos Fráncu, purtândú agendele de secretariú până la 1 Ianuariú 1894, când și dēnsulú a abđisú, nefiindu-í suficientá remunerațiunea de secretariú pentru subsistența în Sibiiu.

În urma acesteia comitetulú, în ședința sa dela 8 Februariú 1894, a încredințatú în modú provisoriiú postulú de secretariú II. membrului Asociațiunei Dr. Vasile Bologa, profesorú la scóla civilá de fete a Asociațiunei, care a purtatú apoi agendele secretariatului până la presenta adunare generalá. Remâne acum onoratei adunări generale sē întregescá acestú postú pe restulú periodului, după cum va afla mai consultú, care obiectú s'a luatú în programa adunárei.

Alegerea dlui vicariú capitularú Ioanú M. Moldovanú de președinte alú Asociațiunei, sevērșită la adunarea generalá din Năseudu în 23 Octobre 1893, s'a întáritú prin rescriptulú ministerialú dto 24 Decembre 1893 Nr. 107638.

În ședințele sale comitetulú pe lângá resolvirea curențiilor, a ținutú samá neîntreruptú de împlinirea datorințelorú sale normate în statute, ca se promoveze pe tóte căile posibile interesele culturale ale Asociațiunei.

În cele urmátóre se aratá în resumatú dispozițiile, ce comitetulú a luatú cu privire la esecutarea concluserú din adunările generale precedente.

a) Cu privire la conclusulú adunárei generale din 1892 Nr. prot. 13 lit. c) prin care comitetulú s'a însărcinatú a presenta o propunere specialá în privința contopirei fondurilorú maí micí, — s'aú făcutú dispozițiile necesare, și proiectulú comitetului în acestú obiectú se așterne separatú onoratei adunări generale spre definitivá decideré.

b) Conclusulú adunárei generale din același anú Nr. prot. 13, lit. e) referitoriú la întroducerea unui sistemú modernú de contabilitate în administrarea averei Asociațiunei, s'a ese-

cutată punându-se în practică noul sistem cu 1 Ianuarie 1893, prin care s'a realizat cea mai strictă acuratețe și evidență.

c) Concluzul adunării generale din 1892 Nr. prot. 14. lit. d) referitoriu la procurarea portretelor preșidenților decedați ai Asociațiunii, de asemenea s'a executat, așezându-se portretele fericitorilor preșidenți: *Andrei* Bar. de *Șaguna*, *Ladislau* Bar. *Pop*, *Timotei* *Cipariu*, *Iacob* *Bologa* și *George Barișiu* în sala festivă dela școla de fete a Asociațiunii cu ocaziunea sărbătorilor Nascerii Domnului din anul 1893. Actul așezării portretelor s'a petrecut cu solemnitatea și venerațiunea datorită memoriei fericitorilor bărbați în prezența unui public distins și numeros, cu alocuțiuni corespunzătoare sărbării și între imnuri de laudă, executate de elevele institutului. Despre ce s'a luat noticiă la timpul se în organul Asociațiunii și în alte ziare române.

d) Concluzul adunării generale totu din acel an Nr. prot. 14 lit. e), referitoriu la restul din cele 2000 fl. preliminate pe 1890 și 1891 pentru scrieri literare, ca să se întrebuinteze în special pentru continuarea tipării de „Documente istorice“, — este în lucrare continuă, încât în cel mai apropiat timp va apăre al II. tom din Documentele familiilor nobile române, ce se publică sub auspiciile Asociațiunii de dl. Ioan cav. de Pușcariu, din care tom 35 côle sunt deja culese gata. Deasemenea sunt în lucrare celelalte scrieri din literatura populară, ce s'au premiat și acceptat pentru publicare în editura Asociațiunii.

e) Concluzul adunării generale din același an Nr. prot. 15, referitoriu la reviziunea statutelor Asociațiunii, se află în lucrare încredințat unei comisii, și comitetul nu va lipsi la timpul potrivit a presenta proiectul așteptat în cestiune.

f) La acest loc adaugem, că remasul fericitului Ladislau Vajda de Glod, s'a pertractat la forurile competente, și cele 200 fl. lăsate de fericitul pentru școla de fete a

Asociațiunei, au intrat la cassa Asociațiunei și s'au adausă la fondul general al Asociațiunei, de unde se provedu trebuințele școlei.

Cu privire la stipendiile și ajutorele conferite dela Asociațiune, s'a observat practica de până acum, adecă s'au lăsat și pe anul din urmă în folosința respectivilor stipendiști, cari n'au terminat încă cursul învățaturii lor, dar au dovedit sporul multămitori și purtare morală corespunzătoare. Ear pentru conferirea celor devenite vacante s'au scris concursul la timpul se. În alăturare sub */A* se aclude consemnarea stipendiștilor și ajutoratilor Asociațiunei în timpul presentu, cu numirea fondurilor, din care sunt împărtașiți și cu indicarea celor vacante, ce sunt pe cale de a se conferi pe basa concurselor escrise.

II. Școla Asociațiunei.

Școla civilă de fete, cu internat și drept de publicitate, a Asociațiunei s'a dovedit și în anul școlar din urmă, că e în progresivă dezvoltare spre deplina mulțămire a tuturor factorilor competenți.

În decursul anului școlar 1893/4 au fost immatriculate 76 eleve în cursurile ordinare și 9 eleve în cursul complementar, cu totul 85 eleve. Dintre acestea 80 au cercetat școla în regulă până la încheerea anului școlar, ear 5 eleve au repășit în decursul anului, unele din cause sanitare, altele din cause familiare.

În internatul școlei au fost adăpostite în acest an 63 eleve, dintre cari 4 au repășit din causele amintite și au ramas 59 interne pe întregă durata anului, dintre cari 6 eleve au frecventat școla elementară a Reuniunii femeilor române din Sibii.

Instrucțiunea s'a provădută prin puterile didactice din trecut, pe lângă cari, ~~la~~ sensul statutului de organizare, s'a instituit o nouă putere suplentă, mai ales pentru limba germană, în persóna dlui Dr. Vasile Saftu, profesor semi-

narială în Sibiiu. Ear agendele direcțiunei scolare, în urma grelei îmbolnăvirii, apoi regretabilei reposări a fericitului Dr. Ioan Crișană, întâmplată la 22 Octombree 1893, s'au încredințat în modă provisoriu conducerii profesorului Dr. Vasile Bologa.

Comitetul a eserciatū dreptulū seū de supraveghiere prin delegatulū seū, vicepreședintele Asociațiunei, Dr. Ilarion Pușcariū, și constată cu plăcere, că mersulū învățământului, spiritulū scōlei și alū internatului au fostū deplinū mulțămitoriū.

Date mai amănunțite cu privire la starea scōlei și a internatului în decursulū anului 1893/4, se cuprindū în programa scōlei, publicată prin direcțiunea scolară, din care se alătură unū esemplariū sub /B.

Starea economică a scōlei de asemenea s'a îmbunătățitū în modă considerabilū, deși scumpetea pieții s'a urcatū multū în timpulū din urmă și în Sibiiu.

Din rațiociniulū scōlei și alū internatului, prezentatū de direcțiunea scolară pro 1893/4, se vede, că percepțiunile au ajunsū în acestū anū suma de 18,514 fl. 23 cr., ear ero-gațiunile suma de 17,804 fl. 46 cr., și a rezultatū la finea anului unū sald activū de 709 fl. 77 cr., avēnd încă o re-stanță de încassatū în sumă de 509 fl. 25 cr.

Rațiociniulū se subșterne sub /C. onoratei adunări spre informare în sensulū conclusului adunării generale din 1891.

Ca venite estra-ordinare ale scōlei în acestū anū înre-gistrămū suma de 500 fl., dăruiată pentru trebuințele curente ale scōlei de institutulū de creditū și economii „Albina“ din Sibiiu.

Totū în acestū anū a primitū institutulū 14 mașine de cusutū dreptū donațiune dela același institutū „Albina“, cari sunt de mare prețū pentru scōla noastră de fete.

În legătură cu rațiociniulū pro 1893/4, prezentămū sub /D. bugetulū scōlei, stabilitū pentru anulū scolariu 1894/5 pentru informare.

III. Administrarea averii Asociațiunei.

Administrarea averii Asociațiunei a decursă și în anul 1893 cu deplină esactitate, și precum s'a amintit, dela începutul anului 1893, pe lângă introducerea unui sistem de contabilitate mai corespunzătorii. Numai încurgerea tacselor dela membrii lasă încă unele de dorit. Se observă însă, că în timpul din urmă și această afacere de importanță pentru scopurile Asociațiunei, a prins a da spre îmbunătățire, ceea-ce e de a se mulțami în parte mare unora dintre direcțiunile despărțemintelor Asociațiunei și membrilor ei zeloși.

În alăturare sub /E. prezentăm onoratei adunări generale rațiociniul fondurilor Asociațiunei pe anul 1893, prezentată de cassariul Asociațiunei și esaminat din partea comitetului.

Din rațiociniul se vede, că venitele fondului general, în anul 1893 au fost 19,504 fl. 17 cr., erogațiunile au fost 16,001 fl. 13 cr., rezultându ună sald de 3503 fl. 04 cr.

Averea fondului general a fost la 31 Decembre 1893 166,757 fl. 51 cr.

Întregă averea administrată de Asociațiune a fost 193,499 fl. 30 cr.

Ca venite estra-ordinare amintim și de astădată:

a) suma de 500 fl. dela institutul de credit „Albina“ din Sibii pentru trebuințele curente ale scôlei;

b) suma de 500 fl. dela același institut pentru 10 stipendii à 50 fl. pe seama elevelor adăpostite în internatul scôlei de fete a Asociațiunei;

c) suma de 200 fl. dela fericitul Dr. A. Maniu, fost notariu public în Oravița, pentru 4 stipendii à 50 fl. cu același scop;

d) suma de 400 fl. subvențiune dela Societatea „Transilvania“ din București, pentru a se distribui ca ajutóre învțăceilor meseriași români.

Acı e locul să amintim de suma generală, ce a încurs până acum la fondul „George Barițiu“, care de presentă face 2101 fl. 61 cr.

În legătură cu rațiociniul pro 1893, prezentăm Onoratei adunări generale proiectul de buget al Asociațiunei pro 1895 în alăturare sub */F.*

IV. Membrii Asociațiunei.

Membrii Asociațiunei au fost în 1893 :

1. fundatori: 79.
2. pe viață: 175.
3. cari au solvit tacsele anuale: 397.

Consemnarea membrilor noi, primiți de comitetul dela ultima adunare generală încóce și provăduți cu documentul de legitimare, se alătură sub */G.*, eară sub */H.* se alătură consemnarea membrilor răposați ai Asociațiunei în restimpul amintit, compusă pe basa rapórtelor primite dela despărțeminte.

V. Biblioteca Asociațiunei.

Biblioteca „Asociațiunei transilvane“ la finea anului es-pirat a constat din 3176 opuri în 7113 tomuri, 4721 broșuri și 15 charte, față cu 2723 opuri în 6453 tomuri, 4409 broșuri și 15 charte la finea anului 1892. Sporiul acesta considerabil provine din biblioteca fericitului George Barițiu, carea, după-ce s'au eliminat o mulțime de calendare, numeri singuratici din diverse reviste și diare, cum și alte broșuri fără valóre, s'a arangiat și catalogisat în decursul anului trecut, contopindu-se cu biblioteca Asociațiunei noastre.

Altcum la acel sporiu au mai contribuit: Academia maghiară de sciințe din Budapesta, Academia de sciințe ces. reg. din Viena, Academia română din București, Universitatea săsescă din Sibiu, Verein für siebenbürgische Landeskunde, Siebenbürgischer Verein für Naturwissenschaften, Biblioteca națională din Florența, Institutul geografic argentinu din Buenos Aires și câți-va autori. Afară de aceea în anul trecut s'au mai procurat din suma preliminară

pentru augmentarea bibliotecii 25 opuri în 28 tomuri și 1 broșură mai alesă din literatura noastră modernă.

Față cu sporiulă de mai susă, statulă bibliotecii a scăduțu cu 44 tomuri și 78 broșuri, unele vëndute, cea mai mare parte însă dăruite unoră comune cu scopu de a se întemeia bibliotecii poporale.

Dintre scrierile periodice aă incursă parte gratuită, parte în schimbă pentru organulă Asociațiunei „Transilvania“, următorele: „Gazeta Transilvaniei“, „Telegrafulă Română“, „Luminătoria“, „Gazeta Bucovinei“, „Familia“, „Minervă“, „Biserica și Scóla“, „Fóia diecesană“ și „Scóla poporală“.

Dintre publicațiunile menite spre vëndare parte în favorulă fondulă generală ală Asociațiunei, parte unele în favorulă scólei civile de fete a Asociațiunei, cari însă se cuprindă în statulă generală ală bibliotecii, se află următorele:

1. Acte și date despre conferința națională, ținută în Mercurea la 1869, — 88 esemplare à 50 cr.

2. Actele privitóre la urđirea și înființarea „Asociațiunei transilvane“ 161 es. à 50 cr.

3. Adunarea (II.) generală a „Asociațiunei transilvane“ ținută la Brașovă în 1862, — 241 esemplare, à 50 cr.

4. Adunarea (III.) generală a „Asociațiunei transilvane“, ținută în Blajă la 1863, — 2 esemplare.

5. Adunarea (IV.) generală a „Asociațiunei transilvane“, ținută la Hațegă în 1864, — 42 esemplare, à 50 cr.

6. Adunarea (V.) generală a „Asociațiunei transilvane“, ținută la Abrudă în 1865, — 1 esemplară.

7. Adunarea (VI.) generală a „Asociațiunei transilvane“, ținută la Alba-Iulia în 1866, — 2 esemplare.

8. Analele Academiei române din biblioteca lui Simeonă Mangiuca, ser. II. secț. I. tom. III—X. și ser. II. secț. II. tom. III, și VII—X. (14 vol.).

9. Analele „Asociațiunei transilvane“, pe anulă 1880, fasc. I. în 373 esemp. à 90 cr.

10. Baiulescu B. Despre necesitatea promovării și protecționării meseriilor între Români, 37 esemplare à 20 cr.

11. Bergner R. Siebenbürgen. Eine Darstellung des Landes und der Leute, 27 esemplare, à 4 fl.

12. Lauriană A. Tr. și Bălcescu N. Magazină istorică pentru Dacia. Tom. IV. și din tom. VII. fasc. I., tôte în câte 3 esemplare.

13. Lazariciă J., Elemente de poetica română, 19 esemplare, à 30 cr.

14. Monografia scôlei civile de fete a „Asociațiunei transilvane“, 243 esemplare, à 1 fl.

15. Pușcariă I. cav. Date istorice privitoare la familiile nobile române. Tom. I. 274 esemplare, à 2 fl.

16. Șuluțiu-Cărpinișană A. Graiulă ardelenescă în raportă cu limba literară de peste Carpați, 25 esemplare, à 20 cr.

17. „Transilvania“, organulă „Asociațiunei transilvane“ din următorii ani: 1869 (60 es.), 1870 (46 es.), 1871 (77 es.), 1872 (102 es.), 1873 (76 es.), 1874 (112 es.), 1875 (130 es.), 1876 (136 es.), 1877 (115 es.) 1878 (195 es.), 1882 (75 es.), 1883 (89 s.), 1884 (81 es.), 1885 (272 es.), 1886 (294 es.), 1887 (1 es.), 1888 (54 es.), 1889 (91 es.), 1890 (114 es.), 1891 (28 es.), 1892 (41 es.), și 1893 (8 es.), à 2 fl.

Din opulă: Studii asupra constituțiunei Româniloră, de G. G. Meitani, care se dă de aici gratuită, se mai află: fasc. V. (5 es.), VII. (6 es.), VIII. (20 es.), IX. (23 es.), X. (109 es.), și XII (113 esemplare).

În legătură cu acestea avem onóre a raporta, că catalogulă bibliotecelă, întocmită de nouă, este gata și întregită cu tôte opurile întrate până la datulă de ađi și s'aă luată dispozițiunile necesare pentru retipărirea lui.

„*Transilvania*“, organulă Asociațiunei, s'a edată în anulă 1893 sub redacțiunea prim-secretarului Asociațiunei

dlă Zacharia Boiu, în 900 exemplare, distribuite membrilor Asociațiunei și în schimbă.

VI. Despărțemintele Asociațiunei.

Despărțemintele Asociațiunei, în majoritate preponderanță, aă împlinită frumoăa menire ce aă prin contactulă nemijlocită cu poporulă, întru răspândirea interesulă culturală urmărită de Asociațiunea noastră. Cu deosebită regretă trebuie însă se amintimă, că organele administrative ale statulă în unele locură aă oprită ținerea adunărilor generale ale despărțeminteloră, deși acestea nu se ocupă nică odată cu politica. Pre când cu durere trebuie se constatămă acésta, amintimă de altă parte, că la Sighișora și jură s'a constituită ună despărțeméntă noă ală Asociațiunei, ce promite rezultate îmbucurătore. Ear față cu despărțemintele Gherlei, Turdei și Deveii cu regretă trebuie se se pronunțe comitetulă, ca și până acum, că nu daă semnele de viéță, ce cu dreptă cuvéntă se aștéptă dela inteligența și poporulă nostru din acele ținutură.

Neconstituite sunt încă despărțemintele Mociulă și ală Ciachi-Gârboulă din lipsa de membri. Ba chiară și despărțeméntulă Seliștei, numai în tēmpulă din urmă a succesă a'lă constitui, prin esmiterea unui delegată din sinulă comitetulă.

VII. Propuneră.

Supunēndă acestă raportă aprețiară Onoratei adunări generale dimpreună cu aclusele sale, ne luămă voiă a ruga onorata adunare generală se binevoéscă :

- a) a lua spre scire acestă raportă ;
- b) a aproba de membrăi aă Asociațiunii pre cei primiți de comitetă și provēduți cu documentă de legitimare, după consemnarea prezentată ;
- c) a face pomenirea datorită memoriei membriloră reposită aă Asociațiunii ;
- d) a da absolutoriă pentru rațiociniulă Asociațiunii pro 1893 ;

e) a aproba proiectul de bugetul alu Asociațiunii pentru anul 1895;

f) a alege pe secretariul II. al Asociațiunei pe restul periodului 1893—1895 și unu membru suplentu în comitetu în locul fericitului Dr. Ioanū Crișianū.

Sibiiū, din ședința comitetului Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românū, ținută la 9 Augustū 1894.

Dr. Ilarionū Pușcariū m. p.,
vice-președinte.

Dr. Vasile Bologa m. p.
secretariū II.

DELA ADUNAREA GENERALĂ DIN SEBEȘŪ.

Adunarea generală a XXXIII., ținută în zilele de 14/26 și 15/27 Augustū a. c. în orașul Sebeșū, a fostu cea dintâi sub noulu președinte, dlū vicariū capitularū Ioanū M. *Moldovanū*.

Primiirea, ce s'a făcutu președintelui, însoțitu de membri comitetului centralū Iosifū St. Șuluțiu, Parteniū Cosma, secretariū Z. Boiu și Dr. V. Bologa, cassariulū L. Simonescu ș. a. cari se asociaseră lorū, a fostu fôrte frumôsă, ba chiar împunătore. La gara Vinței președintele a fostu întimpinatū de comitetul de primire și unū publicū fôrte numerosū cu vii aclamațiuni și salutatū de dlū Zevedeiū *Murășanū* cu cuvinte entusiaste, la cari d-sa mulțemi cu căldură în numele seū și alū comitetului centralū pentru buna primire. O frumôsă cunună de fetițe țerance oferiră președintelui și membrilorū comitetului, pe lângă salutări de bunăvenire, buchete de flori; o ceată de preste o sută de călăreți, din Sebeșū și satele vecine, se puse în fruntea conductului, ear unū șirū de 40—50 trăsuri formaū garda-arieră. La intrarea în orașū o frumôsă pörtă de triumfū cu inscripția: „Bine ați venitū“! saluta pre iubiții ôspeți; tinerimea scolară de ambe securile forma de ambe părțile drumului unū prea plăcutū spalirū, dlū protopopū *Dobrescu* în fruntea inteligenței din locū și giurū salută pre președintele și comi-

tetul central, și președintele le exprimă viua sa bucurie și mulțumire pentru priimirea cea deosebită frumoasă, prin care s'au distinsu frații Sebeșeni. Mărețul conductă încungiură piața, și apoi se duseră toți pe la ospitalele cuartire, ce li se gătiseră.

După o plăcută séră de cunoștință, petrecută în grădina hotelului „La leul de aur“, ziua următoare întruni pre toți, cetățeni și óspeți, în ambele biserici române din loc, unde resuna corurile tinerimei din loc și din Lancrem, și cuvântări bisericesci cătră poporul adunat din tóte părțile; ear la 11 óre se deschise sesiunea anuală în sala cea frumoasă dela hotelul numit cu căldurosul cuvântă presidial, ce-lu punem în fruntea numărului presentă. Pertractările urmară după programul publicat, și ședința I. se termină cu dóue discursuri: unul al dlui Vasile *Bașiotă* asupra teme: *Pentru ce s'au romanisatú Dacii mai ușorú ca alte popóre?* și altul al redactorului acesteí foi: *Fundațiunea Ioanú Otteteleșanú*. Ambele au fost ascultate cu interes și se vor publica în organul acesta al Asociațiunei

• Séra întruni un publicú fórte numeros, fără deosebire de naționalitate, la concertul, ce-lu dete tinerimea adultă de ambe securile din Sebeș, sub conducerea învățătorului de aci Nicolaú *Todea*. Cântările corale au fostú învrătate cu câte-va solouri din partea cunoscutului și simpaticului nostru basist, P. Isaiá Popa din Ocna-Sibiiului. Prestațiunile tinerului corú țărănesc, afară de una séú dóue piese mai drastice, au fostú laudabile, au seceratú vii aplause din partea publicului, și s'au terminatú cu unú însuflețitú „Deșteptáte Române“, inițiatú din partea tinerimei și secundatú de publicul întregú, bărbați și femei.

Ședința II. s'a petrecutú cu cetirea rapórtelorú comisiunilorú esmise din ședința primă și cu propunerile acelora.

Secretarú secundarú și membru suplentú alú Comitetului pentru restulú periodului presentú, în loculú resignatului dnú Ioanú Popú Reteganulú, s'a alesú dlú Dr. V. Bologa.

Învitarea făcută adunării generale din partea dlui profesor I. German în numele despărțământului Blajă, ca adunarea procsimă să se țină în acelă opidă, s'a priimită cu vii aclamațiuni; și totă asemenea cuvântulă presidială, cu care s'a încheiată acestă adunare generală.

La órele 2 d. a. a avută locă banchetulă festivă în pavilonulă hotelulă premenționată; la banchetă aă participată cam 200 persóne. Toastulă primă, đisă de președintele pentru Maiestatea Sa, a fostă ascultată de publică stândă în picioră, și însoțită de imnulă poporală, apoi vorbiră dd. Dr. Isacă pentru președintele și comitetulă centrală, Z. Boiu pentru autoritatea locală și locuitorilă Sebeșulă, dlă senatoră Piso pentru prosperarea Asociațiunei. Urmară apoi ună șiră de toastă, Dr. A. Bunea pentru comitetulă de primire, B. Bașota pentru solidaritate între înteligință și poporă, Dr. Bologa pentru dlă profesoră universitară Alecsandru Roman, acesta pentru președinte, ear musica întrețină publiculă cu plăcute piese, mai cu sémă naționale.

Cununa festivitățiloră o încheiă ună animată bală, ce întrună tineri și bătrăni în sala frumosă decorată a hotelulă de mai susă. Balulă țină până în đioră de đă; ear jocurile îndatinată aă fostă întrerupte pe la mieđulă noptilă de anticele nóstre „Călușerulă“ și „Bătuta“, jucate de 10 tineri țerană în modulă celă mai frumosă. Premiulă pentru celă mai frumosă și originală costumă națională, lucrată de mânilă celei ce-lă pórtă, între aplausele publiculă a fostă acordată tinerei preotese Sabina Patachi n. Bitea.

Cu acestea se terminară cele trei đile plăcute, ce le petrecurămă la adunarea generală din Sebeșă, și Marțilă diminéta cu amicale strîngerilă de mână se depărtară óspețilă, fiă-care la ale sale, ducendă în inimile loră plăcute suvenirilă dela aceste đile senine, carilă mai întrerupseră cele multe negre, ce ne încungiură.

O împregiurare nefavorabilă, ce ne impresionă la aceste festivități, a fostă puțina participare a inteligenței române, lipsindă parte mare chiară și delegații despărțemintelor. Ceea-ce însă a umplută cu bucurie inimile tuturoră, este, că valorosulă poporă din Sebeșă și împregiurime a participată la aceste sərbări culturale în numără estraordinară. Și totă asemenea sperămă, că se va realiza dorința noastră generală, ca numărulă membriloră Asociațiunei, precum și concursulă acelora la adunările noastre generale, mai inseninându-se cerulă, să crească din anulă în anulă.

„SOCIETATEA PENTRU ÎNVĚȚĂTURA POPORULUI ROMÂNŪ“ DIN BUCURESCI.

Sub titlulă acesta aduce „Gaz. Trans.“ în Nr. seă 168 a. c. ună articulă fôrte interesantă asupra activității și dezvoltărei numitei societăți culturale. Credem a face ună bună servițiă causei culturei poporului nostru, căreia servesce și fôia acăsta, reproducendă acelă articulă în totă cuprinsulă lui.

„Una din cele mai vechi societăți ale frașiloră nostri din România este „Societatea pentru învățătura poporului română“, care își are reședința în Bucuresci și care s'a înființată încă în 23 Martiă 1866.

Scopulă societății acesteia este: a) A propaga, prin tôte mijlôcele, învățătura printre toți românii, *fără deosebire la provinciă*; b) a conlucra la înălțarea simțeminteloră naționale; c) a ajuta pe tinerii săteni apți pentru învățătura, dar lipsiți de mijlôce; d) a încuragia lucrarea de bune cărți didactice, mai cu sémă pentru învățămêntulă elementară și primară; e) a pregăti învățători și învățătore sătesci.

În timpulă de față societatea stă sub protectoratulă Alteței Sale Regale principele *Ferdinandă*, moștenitorulă tronului română. Președinte ală ei este Înaltă Prea Sântia Sa *Ghenadie*, Metropolitulă primată ală României; vice-

președinți d-nii G. I. *Lahovari* și colonelul Dr. I. *Niculescu*. În jurul acestei societăți sunt întruniți mulțime de bărbați aleși ai României; ea numără 438 de membri și dispune de un capital imobil în valoare de *peste un milion* de lei.

Societatea susține o *școală primară de aplicație* cu IV clase (norme), care în anul trecut a fost cercetată de 141 scolarî, și o *școală normală* seü preparandiä, care în anul trecut a fost cu 4 clase, cu începutul anului scolar viitor însä va avä 5 clase. Acästă școală, care are menirea de a prepara învățătorî harnici pentru luminarea poporului, a fost cercetată în anul scol. trecut de 85 elevi, cari ä fost susținuți pe cheltuiala societății, în viitor însä va fi cercetată de 100 elevi, care toți vor fi susținuți gratuit. Ea este o școală de model, în jurul căreia sunt concentrate puteri didactice din cele mai bune. În total funcționează la ea 14 profesori, în frunte cu dl *Petru Gârboviceanu*, ca director.

Intreținerea acestor școle în anul scol. trecut a costat-o pe societate vre-o 50,000 lei; pentru anul scol. viitor însä societatea a votat în același scop vre-o 73,000 de lei.

Pe cât de măreț este scopul urmărit de acästă societate, pe atât de mare este și entuziasmul unor suflete mari față cu ea. În anul scolar 1893—94 doi bărbați mari s'au aflat în România, cari murind, ä testat aproape întrögă averea lor pe seama acestei societăți. Unul dintre acești fericiți bărbați este *Barbu Lăzureanu*, care a testat societății aproape 100,000 de lei. Eată cuvintele de aur, cu care acest mare Român își începe testamentul seü :

„Mi-am iubit, im iubesc și-mi voi iubî națiunea
 „până și chiar când voi fi în mormânt, și förte adesea
 „m'am gândit la desvoltarea neamului românesc. Din
 „nenorocire însä, nu m'am născut bogat, se pot dispune
 „pune de mijloce materiale înseminate, ca astfel se pot

„dovedi fraților mei Români, într'unu modu mai imbel-
 „șugatu, tota nemărginita dragoste, ce am avutu și am
 „pentru densii. Într'acesta lume vană, a trebuitu se me
 „luptu singuru și nesprijinitu de nimeni altulu, decatu de
 „Marele Dumneđu, pentru a-mi face unu drumu, și am
 „fostu nevoitu se-mi agonisescu prin sudorea frunții pânea
 „de tote dila.

„Astadi insu, cand vërsta me obligă a me gandi
 „la ultimulu minutu alu vieții și nici decum la vieța, aruncu
 „o privire asupra trecutulu și munciloru mele și vedu cu
 „o sufletesca satisfacere, ca grația economiiloru mele, imi
 „va fi datu se contribuescu, într'unu viitoru forte apro-
 „piatu, la infflorirea intelectuală a țerei și națiunei mele
 „multu iubite“ etc.

Nu mai puțin măiestosu este testamentulu fericitulu
 Romănu din Giurgiū, *Haritonu Racotă*, care murindu totu
 în decursulu acestui anu scolaru, lasa societății întrega sa
 avere în sumă de 200,000 lei.

Aceste esemple de rară insufetiire pentru sânta causă
 de cultură națională a poporulu romănu, vor servi cu dreptu
 cuventu spre încuragiare și Romănilorū asupriți, căci e vorba
 aici de cultura națională a neamulu nostru.

FONDULŪ GEORGIŪ BARIȚIŪ.

Transportu din Nr. 7 1480 fl. 31 cr. și 9 lei.

Ex Nr. 357—1894. Lista Nr. 279. Colectante: Aug. Vicașiū,
 cooperatoru preotu. Ioanū Vicașiū protopopu, gr. cat. în Hidigū;
 Ambroziū Bulzan, Emiliū Vicașiū, Alecsandru, Vescanū, preotu;
 Ioanū Popiliū, preotu câte 1 fl. Suma 5 fl.

Ex. Nr. 358—1894. Colect. Dr. Paulū Tanco, directoru;
 „Aurora“ ocietate def mprumutu și pestrare în Năsėudu 50 fl.
 Suma 50 fl.

Ex. Nr. 309—1894, Lista Nr. 621. Selageanū Sinza din
 Cosniciū 50 cr.; Dr. Ioanū Nichita în Zelaū, Vasiliū Patcașiū în
 Hotvan; Stefanū E. Cucū în Pécs; Demetriū Coroianū în San-
 tau; Daniilū Deleū în Perecei; Teodorū Popū; Aug. Vicașiū în
 Hidig; Ioanū Angyal în Șimleū; I. P. Lazarū în Șimleū; Augustinū
 Marcuș câte 1 fl.; Casiū Maniu 2 fl.; „Silvania“ institutu de cre-

dită și economii în Șimleu 50 fl. ; Pap Petru în Stăua ; Andrei
 Cosma în Șimleu câte 5 fl. Suma 72 fl. 50 cr.
 Transportu 1607 fl. 81 cr. și 9 lei.

BIBLIOGRAFIĂ.

„Voci latine. Dela frați la frați“. Bucuresci, Socecă, 1894.
 Volumul, cu ună frumosă frontispiciu reprezentându columna
 lui Traiană, numele membrilor comitetului națională română,
 și numele editorului V. A. Urechia, aduce 147 adrese auto-
 grafe de aderențe dela totă atâți ilustri bărbați francezi și
 italieni, precum și portrete de domnitori români, insignii,
 stampe și alte ilustrațiuni din istoria română. Ună ală doilea
 volumă ală frumoșei lucrări are se easă în curându. Esem-
 plarele venite pentru Ungaria aă fostă confiscate.

PARTEA OFICIALĂ.

Procesă verbală

*luată în ședința comitetului Asociațiunei transilvane pentru litera-
 tura română și cultura poporului română“, ținută în Sibiuă la 23
 Augustă 1894 n.*

Președinte: Ioană Micu-Moldovană, președinte. Mem-
 brii prezenți: Dr. Ilarionă Pușcariu v.-președinte, Ioană V.
 Russu, I. St. Șuluțiu, Z. Boiu, Partenie Cosma, Ioană Crețu,
 Leontină Simonescu, I. Popă de Galați și N. Togană biblio-
 tecariu.

Secretariu: Dr. V. Bologa.

Nr. 143. Magistratulă orășenescă din Sebeșulă sășescă, cu
 datulă 13 Augustă a. c. Nr. 3065, împărășescă: că a luată la
 cunoscință insinuarea, ce i-s'a făcută de aici sub Nr. 291/1894,
 despre ținerea adunărei generale a Asociațiunei în Sebeșulă-sășescă
 în 26 și 27 Augustă a. c., și a designată de reprezentantă ală
 seș pe domnulă senatoră Ioană Piso, aducându acăsta, cu același
 dată, la cunoscință dlui vice-comite ală comitatului Sibiuului.

— Spre scire.

Nr. 144/267. Direcțiunea despărțemântului Asociațiunei din
 Săliște, cu datulă 27 Iuliă 1894, arată, că la adunarea de consti-
 tuire a despărțemântului aceluia, ținută în 22 Iuliă a. c., s'aă
 încassată dela 11 membri ordinară tacele pro 1894, în sumă de
 55 fl. și pentru diplome 5 fl., eară dela membri ajutători 13 fl.,
 cu totulă 73 fl.

Ca membri noi s'au înscrisu dnii: I. Măcelariu, notariu în Apoldulă inferioru, I. Ivanu, notariu în Gura-Rtului, Dr. G. Prunașu, medic în Orlatu, Ilie Măcelariu, proprietariu în Gura-Rtului, I. Bunea, notariu în Cacova, I. Manta, preotu în Gura-Rtului, I. St. Banciu, comerciantu în Seliște, Iordache Roșca, comerciantu în Seliște, N. Roman, comerciantu în Seliște.

Din suma încassată 60 fl. s'au transpusu aici, ear 13 fl. s'au reținutu pentru trebuințele despărțământulu.

— Raportulu servește spre scire, primirea sumei de 60 fl. se adevărește, ear membri noi se declară membri ordinari ai Asociațiunei și se vor provede cu diplome la timpul se. Reținerea sumei de 13 fl. pentru trebuințele despărțământulu se aprobă pentru viitoru însă, cu privire la bugetu, subcomitetulu este chie-matu a se conforma §-lui 18 din Regulamentu.

Nr 145. Direcțiunea despărțământulu Asociațiunei din Năsăudu, cu datulu 28 Iuliu 1894. Nr. 9, împărtășește, că adunarea, generală a despărțământulu aceluia, convocată pe 29 Iuliu a. c. în Sângiorgiulu românescu, nu s'a pututu ține, de ore-ce autoritatea competentă administrativă n'a datu concesiunea trebuincioasă. În legătură înaintéza raportulu generalu despre activitatea subcomitetulu aceluia pro 1893, și hârtia oficiulu pretorialu, prin care s'a opritu ținerea adunării generale cercuale.

— Raportulu servește spre scire; oprirea adunării generale a despărțământulu, nefind motivată, se ia cu regretu la cunoscintă, ear pentru viitoru se provocă direcțiunea, să nu cêră concesiune pentru ținerea adunării, ci aceea se o insinue autorității competente, în sensulu legii, cu 48 ore înainte de ziua ficsată, comunicându-i totu odată programa adunării.

Raportulu despre activitatea subcomitetulu pro 1893, se restituie spre întrebuintare.

Nr. 146/270. Direcțiunea despărțământulu Asociațiunei din Hațegu, cu datulu 2 Augustu 1894, Nr. 2, așterne protocolulu adunării generale a despărțământulu aceluia, ținută la 29 Iuliu a. c. în comuna Băiesci, dimpreună cu suma de 34 fl., încassată la acea adunare și ulterioru ca taxe de membri.

Din cuprinsulu protocolulu se constată următoarele:

a) s'a aprobatu rațiociniulu despărțământulu pro 1893/4 și s'a datu absolutoriu cassariulu;

b) s'a încassat la acea adunare dela 3 membri ordinari 15 fl. tacse pro 1894, dela membri ajutatori 9 fl. și dela alți binefăcători 1 fl. 45 cr., cu totul 25 fl. 45 cr.

c) dlă I. Munteană a esplicat poporului într'o prelegere poporală §. 5. din Regulament, referitor la scopurile Asociațiunei, arătându cerințele și condițiile de existență ale unui popor ca națiune;

d) s'au emis ca delegați la adunarea generală a Asociațiunei din anul curent dñi: I. Munteană și Paul Olteanu.

— Protocolul servește spre scire, primirea sumei de 34 fl. se adevărește. Mai departe însă, după-ce din raportul casarului acelu despărțământ este evident, că subcomitetul administră o sumă de 93 fl. elocată la banca „Hăteșana“, afară de banii înaintați aici, direcțiunea este recercată, și transpune și numita sumă la cassa centrală a Asociațiunei, conform §-lui 17 din Regulament.

Nr. 147/317. Direcțiunea scôlei civile de fete a Asociațiunei cu datul 20 August a. c. Nr. 111, înaintă abdicerea d-șorei Victoria de Heldenberg, dto 31 Iuliu a. c., dela postul de instructoră în forte-piano, din cauza căsătoriei sale.

— Spre scire.

Nr. 148/250. În legătură cu punctul precedent, se presentă cererea domnișorei Alecsandrina Cunțanu, dto 20 Iuliu 1894, pentru a i se oferă cu începutul anului scolar 1894/5. un post învțătoresc de musică la scola civilă de fete a Asociațiunei, în care casă dēnsa resignă la folosirea mai departe a stipendiului de 500 fl. la an, ce i s'a votat de aici în 1892, Nr. 124, pentru calificarea sa în musica instrumentală la conservatoriul din Lipsca.

— Cererea se încuviință, și luându-se la cunoștință resignarea dela stipendiū, se denumesc instructoră de forte-piano la scola civilă de fete a Asociațiunei cu începutul anului scolar 1894/5 în locul devenit vacant prin abdicerea domnișorei Victoria de Heldenberg, între condițiile statorite la institutul nostru sub categoria a doua, pentru instructorii în forte-piano, și pe lângă observarea: ca petenta să producă atestat pe amēdoii ani scolar din urmă, în cari a urmat cursul se la conservatoriul regesc de musică din Lipsca.

Nr. 149/280. Dlă Ioan Rece din Mureș-Ludoș, medicinist a. II. la universitatea din Cluj, cu datul 6 August 1894, cere a i-se conferă vre-unul dintre stipendiile devenite vacante.

— Cererea se restituie petentelui, ca se o înainteze aici, când se va escrie concursu pentru stipendii de această natură.

Nr. 150/283. Direcțiunea despărțământului Asociațiunei din Mureșu-Oșorheiū, cu datulū 6 Augustū 1894. Nr. 44. așterne protocolū adunării generale a despărțământului acelaia, ținute la 1 Augustū 1894, în comuna Băla, dimpreună cu bugetulū despărțământului pro 1894 și cu abdicerea dluī N. Maneguțū de membru alū subcomitetului din motive de óre-care neînțelegere între densusulū și directorulū despărțământului. Înaintéză totodată 56 fl. tacse de membri pro 1894.

Din cuprinsulū protocolului se constată următoarele :

a) s'a luatū la cunoscintā raportulū generalū despre activitatea subcomitetului pe anulū precedentū, dimpreună cu rațiociniulū cassariului și bugetulū pro 1894;

b) s'aū declamatū mai multe poesii din clasicii romāni, prin elevi și eleve de acolo, premiindu-se respectivii din mijlócele despărțământului;

c) s'aū încassatū dela 9 membri ordinari: 45 fl. tacse pro 1894, și dela membrii ajutători: 38 fl. 85 cr., cu totul 83 fl. 85 cr.; rămânēnd încă cu restanțe 3 membri ordinari;

d) s'aū esmis ca delegați la adunarea generală a Asociațiunei din anul curent domnii: N. Maneguț protopopū și Ioachim Huza proprietarū în Băla;

e) s'aū luat conclusulū, sē se țină procsima adunare generală a despărțământului în comuna Riciu;

f) s'a constituit despărțământulū pe un nou period de trei ani, reelegēndu-se de director Dlu. Vasiliū Hossu protopopū și toți membrii comitetului, afară de dlū P. Pipoșū, care strămutāndu-și domiciliulū din acelū cercū, a fostū, înlocuitū prin dnulū Ioanū Bărsanū, preotū în Eghersegū;

g) s'a incredințatū autenticarea protocolului biroului, fără a se efeptui, ba nici chiar de președinte nu s'a subscris.

— Protocolulū servește, de astădată, esceptionalū, spre scire, se cere însă pentru viitorū sē se înainteze autenticatū și subscrisū în regulă; rațiociniulū despărțământului pe anulū din urmă se apróbă dimpreună cu bugetulū pro 1894, adevēndu-se primirea sumei de 56 fl. ca tacse dela 9 membri ordinari pro 1894, și dela mai mulți ajutători; încātū privesce abdicerea dluī N. Maneguțū de membru alū subcomitetului, — comitetulū regretă afacerea,

neapartținându-și însă competenței sale se relégă adunării generale a despărțământului aceluia.

Nr. 151/334. Domul Ioań Demianu din Balșa, comitatul Hunedorei, de present elev în anul al II-lea la conservatoriul re-gescu de musică din Lipsca, cere cu datul 23 Augustu 1894, a i-se conferi, batăru numai pe unu anu, stipendiulu de 500 fl., de care s'a împărțășitu în cei din urmă doi ani scolaru domnișora Alecsan-drina Cunțanu totu ca elevă la numitul conservatoriu de musică, în casul cānd acelu stipendiū aru deveni vacantu pentru anul scolaru 1894/5.

— După-ce stipendiulu de sub întrebare este creatu prin conclusulu adunării generale a Asociațiunei din 1891, Nr. prot. 24 lit. b) cu scopu de a se cresce o putere didactică pentru mu-sica instrumentală la scola civilă de fete a Asociațiunei, comitetulu, fără prealabila întervenire a adunării generale, nu se află compe-tentū a dispune de acestu stipendiū, deși a devenitu vacantu pe anul scolaru 1894/5, transpune însă cererea cu recomandare adunării generale din anul curențu spre aprețiere și aprobare.

Nr. 152/292. Florentinu Corcheșu din Cāmpeni, absolvent alu scolei de statū de sculptură din Satulungu și stipendistū alu Asociațiunei, legitimăză sporiulu seū în arta sculpturei pe anul scolaru din urmă, și se rōgă ca se i se voteze unu stipendiū mai mare, spre a puté urma unu curs mai înaltu în acestu ramu la München seū Roma.

— Legitimarea se ia la cunoscință, stipendiulu se declară de vacantu, cāt pentru viitoru nu se pōte încuviința petentelū sti-pendiū, nēsistāndu unu asemenea stipendiū.

Nr. 153/293. Direcțiunea despărțământului Asociațiunei din Orăștie, cu datul 27 Iuliu 1894, rēspundēndu la hārtia acestui comitetu de sub Nr. 183/1894, aratā, cā adunarea generală a des-părțământului aceluia nu se pōte ține până în lunile de toamnă, cānd se pōte conta la rezultate mai bune, și trimite lista rectifi-catā a membrilor Asociațiunei din acelu despărțământu.

— Spre scire.

Nr. 154/295. Direcțiunea despărțământului Asociațiunei din Mediaș, cu datul 8 Augustu 1894. Nr. 82. așterne protocolul adunării generale a despărțământului aceluia, ținute la 3/15 Iuliu a. c. în Mediașu, dimpreună cu raportul subcomitetului cātră acea adunare; ear prin asignațiune postală transpune cu același dat 40 fl. tace dela membri ordinari pro 1894.

Din cuprinsul protocolului se constată următoarele :

a) s'a luat la cunoscință raportul comitetului despre activitatea sa pe anul din urmă ;

b) s'a încasat 35 fl. taxe pro 1894, dela șapte membri ordinari vechi, 5 fl. dela membrul nou înscris dl Romul Mircea și 27 fl. dela 27 membri ajutători, cu totul 67 fl. ;

c) s'a constituit despărțământul pe un nou period de 3 ani, alegându-se director dl Ioan Moldovanu, protopresbiteru, iar membri în comitet dnii : Ioan Chendi, administrator prot. ; Dionisiu Romanu, cand. de avocat ; Dr. Nicola Racota, medic ; Paul Popescu, preot ; Dr. Ioan Ivanu, avocat și Demetriu Deacu, preot ;

d) dl Ioan Chendi a ținut o disertație întrețesută cu maxime din viața omenescă ;

e) s'a emis ca delegați la adunarea generală a Asociației din anul curent dnii : Ioan Moldovanu, protopopu, Dr. I. Ivanu, avocat și Dr. N. Racota, medic.

— Protocolul servește spre scire cu aprobare și se adeverește primirea sumei de 40 fl. taxe dela membri ordinari pro 1894. Iar dl Romul Mircea, înscris de membru nou, se declară membru ordinariu al Asociației, și se va propune la procsima adunare generală spre aprobare. În necs cu acestea, după-ce din raportul subcomitetului este evident, că la cassa acestui despărțământ se administrează un fond de rezervă în sumă de 103 fl., direcțiunea despărțământului se recercă, a transpune și această sumă la cassa centrală a Asociației, conformu §. 17. din regulamentu.

Nr. 155/296. Direcțiunea despărțământului Asociației din Zarand, cu datulu 20 Iuliu 1894 Nr. 1. așterne protocolul adunării generale a despărțământului aceluia, ținute la prima August c. n. în Baia de Crișu, dimpreună cu consemnarea membrilor, cari au solvit taxele cu acel prilej, și cere informație : decă este a se estrada bilet de legitimare membrilor ajutători insinuați și primiți deadreptul în adunarea generală ? În legătură cu acest act transpune aici 85 fl. taxe de membri.

Din cuprinsul protocolului se constată următoarele :

a) s'a luat la cunoscință raportul subcomitetului despre activitatea sa pe anul din urmă și s'a autorisat, a împărți două ajutore a 10 fl. învățăcelor meseriași din acel despărțământ ;

b) s'a înscris de membri noi ordinari domni : Nicola Bolboca preot în Baia de Criș, Ioan Cutean privatier în Brad și Ioan

Groza protopresbiter în Hălmagiū, solvindū fiecare tacsa de câte 5 fl., cei doi din urmă și câte 1 fl. pentru diplomă; s'au mai insinuat de membri noi ordinari, fără a solvi tacsele, domnii: Teodor Zeriu preot în Căraciū, Petru Perian preot în Trestia, solv 2 fl., Nicolae Florea preot în Rîșca, solv. 1 fl. și Ioanū Oncu primariū în Tomești;

c) s'au încassat tacse dela 13 membri ordinari vechi 65 fl., dela membri ordinari noi 20 fl. și dela membri ajutatori 35 fl., în total 120 fl., din care sumă 85 fl. s'au transpus la cassa centrală a Asociațiunei, eară 35 fl. s'au reținut pentru trebuințele despărțemântului și s'au adaus la restul cassei din anul precedent, cu care împreună face suma de 63 fl. 10 cr., ce se administrază la subcomitetul despărțemântului;

d) ca delegați la adunarea generală a Asociațiunei s'au emis dnii Dr. I. Radu profesor în Brad și N. Pop preot;

e) s'a constituit despărțemântul pe unū nou periodū de 3 ani, alegându-se de directorū dlū Vasiliu Dămianū, protopopū, membri în comitetū dnii: Teodorū Popū, avocatū, George Părău, Stefanū Albu, Constantinū Costinū, Dr I. Radu și Dr. P. Oprișă, profesori.

— Protocolulū servește spre scire cu aprobare, adevărindu-se primirea sumei de 85 fl. ca tacse dela membri; membri noi anume dnii: N. Bolboca, I. Cuteanū și I. Groza, cari au solvitū tacsele prescise, se declară de membri ordinari ai Asociațiunei și se vorū provedé cu diplome după obținerea aprobărei la procsima adunare generală a Asociațiunei, érá membri noi insinuați, fără a solvi tacsele (p. 2), se vor declara de membri după ce vor completa, respective solvi tacsele prescise pentru membri ordinari.

Membri ajutatori nu se provedū cu documentū de legitimare, dar se constată la protocolū primirea lorū cu suma tacsei, ce au solvitū și se ținū în evidență pentru viitorū.

Cu privire la suma restantă de 63 fl. 10 cr., ce se administrază la cassa subcomitetului, se recercă direcțiunea despărțemântului a o înainta la cassa centrală a Asociațiunei, conform §. 17 din Regulamentū, reținendū numai cât ce cere pe basa bugetului pentru trebuințele despărțemântului pe unū anū.

Nr. 156/306. S'au primitū pentru biblioteca Asociațiunei:

Verhandlungen und Mittheilungen des Siebenbürgischen Vereins für Naturwissenschaften in Hermannstadt. XLIII. Jahrgang. 1894.

— Spre scire cu mulțemită, pe lângă observarea, că s'a transpusū la bibliotecă.

Nr. 157/309. Dlă Andreiŭ-Cosma directorulŭ executivŭ alŭ institutului de creditŭ „Silvania“ din Șimleŭ, cu datulŭ 14 Augustŭ a. c. transpune 72 fl. 50 cr. colectați pentru fondulŭ „George Barițiu“ cu lista Nr. 621.

— Primirea sumei de 72 fl. 50 cr. se adevăresce, cu aceea, că s'a transpusŭ deja la fondulŭ „George Barițiu“, ear lista se transpune la redacțiunea organului Asociațiunei spre publicare.

Nr. 158/310. Direcțiunea despărțământului Asociațiunei din Reghinulŭ săsescŭ, cu datulŭ 1/13 Augustŭ 1894. așterne protocolulŭ adunării generale a despărțământului aceluia, ținute la 9 Augustŭ a. c. în Reghinŭ, dimpreună cu 76 fl., taxe dela membri pro 1894.

Din cuprinsulŭ protocolului se constată următoarele:

a) s'a luatŭ la cunoscință raportulŭ subcomitetului despre activitatea sa pe anulŭ din urmă;

b) s'a înscrisŭ de membru noŭ ordinariŭ dlă Dr. Iacob Radu, preotŭ greco-cath. în Șermaș, solvindŭ taca de 5 fl. și 1 fl. pentru diplomă; s'aŭ încassatŭ 60 fl. dela 12 membri ordinari vechi pro 1894, și 10 fl. dela alt membru vechiŭ pro 1893 și 1894, ear dela membri ajutători 6 fl.; cu totulŭ 82 fl. din aceștia 76 fl. s'aŭ transpusŭ la cassa centrală, ear 6 fl. s'aŭ reținutŭ pentru trebuințele despărțământului;

c) s'a constituitŭ despărțământulŭ pe unŭ noŭ periodŭ de 3 ani, alegându-se directorŭ dlă Patriciŭ Barbu, avocatŭ, membri în comitetŭ dñii: Petru Uilacan (cassariŭ), Iosifŭ Popescu (secretariŭ), Dr. I. Popescu (controlorŭ), Mihailŭ Orbonașŭ, Galacteonŭ Șagăŭ, Dr. A. Ceușanŭ, Severŭ Barbu, Marcu Cetățanŭ, A. Tărnașeanŭ, Leonŭ Popescu, Eug. Marinovicŭ, Dr. Aug. Chețanŭ, membri suplenti dñii: Iosif Fincu și Michailŭ Brătianu;

d) s'a încredințatŭ dlorŭ Galacteonŭ Șagăŭ și Petru Uilăcan, protopresbiteri, ca să împărțescă, după buna lorŭ chibzuială, cele două premii à 25 fl., destinate încă din anulŭ trecutŭ pentru doi învătători din acelŭ despărțământŭ, cari se vor distinge în ramulŭ pomăritului.

— Protocolulŭ servește spre scire cu aprobare, membrulŭ noŭ dlă Dr. Iacob Radu se declară de membru ordinariŭ alŭ Asociațiunei și se va provede cu diplomă după obținerea aprobării la procsima adunare generală; se adevăresce primirea sumei de 76 fl., taxe dela membri vechi pro 1894. și se aprobă reținerea sumei de 6 fl. pentru trebuințele despărțământului.

Nr. 159/312. Dómnă Ecaterina Radivoievici din Bozevici, cu datulú 15 Augustú 1894. cere se i se facă unú prețú mai redusú pentru aședarea ficei sale în internatulú scólei de fete a Asociațiunei.

— Nefind locurí cu tacse reduse în internatulú scólei de fete a Asociațiunei, cererea nu se póte încuviința, se îndrěptă însé petenta a concurge la unulú dintre stipendiile à 50 fl., ce sunt menite pentru elevele interne.

Nr. 160/314. Direcțiunea despărțeměntului Asociațiunei din Murěșú-Ludoșú, cu datulú 15 Augustú 1894. Nr. 23, relatěză, că adunarea generală a despărțeměntului acelaia s'a ținutú în 5 Augustú a. c., dar protocolulú nu sě póte așterne spre revisiune, nefindú încă redactatú din cauza absenței actuarului, în legătură însé transpune 80 fl., tacse încassate dela membri pro 1894, și restanțe, alăturându totodată consemnarea rectificată a membrilorú Asociațiunei din acelú despărțeměntú. În sfěrșitú arată, că s'aú însinuatú doi membri noi, anume dnii: Macsimilianú Vlasíú, proprietariú în Lechința de Mureș și Vasiliú Vlasíú, invěțatoriú în Cheța, și că s'a constituitú despărțeměntulú pe unú nouú periodú de 3 ani, alegěndu-se directorú: dlú Nicolae Solomonú, protopresbiterú, membri în comitetú dnii: Ioanú Boieriú (cassariú), Vasiliú Turcu, (actuariú), Emiliú C. Alecsandrescu, Romulú Orbeanú, Alecsandru Precupú și Georgiú Negruțiú.

— Raportulú servesce spre scire, și se adeverecesc primirea sumei de 80 fl., tacse dela membri pro 1894 și restanțe; ear membri noi, anume dnii: Macsimilianú Vlasíú și Vasiliú Vlasíú, se declară de membri ordinariú ai Asociațiunei și se vor provedé cu diplome după obținerea aprobărei la procsima adunare generală a Asociațiunei.

Nr. 161/315. Direcțiunea despărțaměntului Asociațiunei din Clujú, cu datulú 18 Augustú 1894, Nr. 14, așterne protocolulú adunărei generale a despărțeměntului acelaia, tinute la 9 Augustú a. c. în Clujú, dimpreună cu 220 fl. tacse de membri.

Din cuprinsulú protocolului se constată următórele:

1. S'a luatú la cunoscința raportulú oficiului de cassă alú despărțeměntului pe anulú din urmă, din care se vede, că:

a) fondulú „Nicolau Tamășanú“ constă în presentú din 5272 fl.;

b) fondul pentru ridicarea monumentului „Simëon Romon-tană“, constă din 533 fl.;

c) fondul pentru ridicarea unei scôle în Mociu, constă din 120 fl. și

d) fondul de „premi ală despărțemântului XIV“, constă din 16 flor.

2. S'a luat conclusul, ca fondul de 2000 fl. ală societății „Iulia“, ce se administrează de 10 ani prin Casina română din Cluj, să se transpună, conform statutelor, la fondul Asociațiunei transilvane în Sibiu, — pe lângă observarea: să se pună în conțelegere subcomitetulă despărțemântului cu comitetulă centrală pentru învoirea acestuia, ca să se administreze pe viitor numitulă fondă la despărțemântulă Asociațiunei din Cluj.

3. S'au înscris de membru fundator dlă Dr. Gregoriu Silași profesor de universitate în pensiune în Cluj, solvind tacsă de 200 fl., de membri ordinari dui: Nicola P. Rațiu, capelan gr. cat. în Cluj și Pavel Sfințiu, profesor, solvind tacsă de câte 5 fl. și 1 fl. pentru diplomă; s'au mai încassat la acea adunare dela 3 membri ajutatori 3 fl., cu totul: 215 fl., transpuși la cassa centrală.

4. S'a constituită despărțemântulă pe ună nouă periodă de 3 ani, alegându-se director dlă Dr. Gr. Silași, profesor de universitate, membri în comitet dui: N. P. Rațiu (secretariu), Emeric Popă, avocat (cassariu), I. Laslo, protopop, Tuli Roșescu, protopop, Dr. A. Isac, avocat, Dr. G. Ilea, avocat și Basili Podoba, oficial de bancă.

5. Ca delegați la adunarea generală a Asociațiunei din anulă curentă s'au esmis dui: Dr. A. Isac, avocat și I. Laslo. protopop, eventuală Tuli Roșescu, protopop.

6. S'a autorisat subcomitetulă, a convoca procsima adunare generală cercuală după a sa bună chibsuință.

— Protocolulă servesce spre scire, adeverindu-se primirea sumei de 220 fl. tacsă de membri; dlă Dr. Gregoriu Silași se declară de membru fundator ală Asociațiunei, dui N. P. Rațiu și Paul Sfințiu de membri ordinari și se vor provede cu diplome după obținerea aprobărei la procsima adunare generală a Asociațiunei.

Cu privire la fondurile de sub pct. 1 litera a) b) c) și d) și cu privire la fondulă societății „Iulia“, se recercă direcțiunea despărțemântului, să le transpună la cassa centrală a Asociațiunei

conform §. 17 din Regulamentă, dimpreună cu rațiociniile loră de până aci, cu tóte anteactele și literele fundamentale, ca să se administreze conformă intențiunei fundatoriloră.

Nr. 162/141. Se presentă cererile învățeciloră meseriași înaintate la concursulă publicatū sub Nr. 141, a. c. pentru conferirea celoră *nóue* ajutóre à 25 fl. la anū din subvențiunea, ce se priimesce spre acestū scopū dela societatea „Transilvania“ din Bucurescī, și anume dela :

Antoniū Russu din Zelaū, Ioanū Raicu din Alba-Iulia, Michailū Russu din Bistrița, Ioanū Oprița din Orăștie, Nicolaū Mitrea din Reșinari, Augustinū Fekete Negruțiū din Clujū, Nicolaū Comșa din Cohalm, Georgiū Cocisiū din Blajū, Nicolaū Leach din Cămpeni, Cornelū Dascălū din Mureșū-Oșorheiū, Nicolaū Ciugudeanū din Blajū, Iuliū Făgărașū din Sibiiū, Ioanū Ursu din Sibiiū, Nicolaū Comanescū din Reșinari, George Columban din Sibiiū, Ioanū Popū din Dees, Ioanū Comșa din Sibiiū, Nicolaū Mihaiū din Sibiiū, Victorū Caba din Jibou, Dumitru Acsente din Sibiiū, Macsimilianū Dopp din Sibiiū, Ioanū Budoiu din Orăștie, Iosif Șerbanū din Cinculū mare, Simeonū Blaga din Ormenișulū de Cămpie, Nicolaū Bumbacū din Sibiiū, Mihailū Simonetti din Sibiiū, Vasiliū Bindea din Betlean, Ioanū Costea din Elisabetopole, Onoriū Oprea din Sibiiū, Mihailū Radu din Teiușū, Vasilie Gorganū din Clujū, Augustinū Stoica din Orăștie, George Slăniceanū din Prejmer și Silviū Popoviciū din Deva, — celū din urmă întratū după terminū.

Ajutórele de câte 25 fl. la anū se votéză următoriloră :

— *Antoniū Russu*, învățacelū de rotariū în Zelaū, *Ioan Oprița*, învățacelū de franzelariū în Orăștie, *Georgiū Cocisiū*, învățacelū de croitoriū în Blajū, *Nicolaū Leach*, învățacelū de pantofarū în Cămpeni, *Cornelū Dascălū*, învățacelū de cojocariū în Mureșū-Oșorheiū, *Iuliū Făgărașū*, învățacelū la fabrică de casse în Sibiiū, *Ioanū Ursu*, învățacelū de pantofariū în Sibiiū, *Nicolaū Comanescu*, învățacelū de faurū în Reșinari și *Nicolau Bumbea* din Orlatū, învățacelū de pantofarū în Sibiiū.

Nr. 163/332. Cassariulū Asociațiunei presentă proiectulū referitoriū la contopirea fonduriloră mai mici ale Asociațiunei, cari sunt fără destinațiune specială, pe lângă amēnunțite indigitări referitóre la întemeierea și starea loră de ađi, și propune :

Fundațiunile: *Anonima Brașovū*“, „*Conștiuana*“, „*Titie*“, „*Tofaleana*“, și depositulū „*Mureșianū*“ să se transpună în fondulū

generală ală Asociațiunei; ear depositulă „*Hangea*“ se se dee reuniunei meseriașiloră români din Brașovă, conformă propunerăi comisiunei comitetulă din raportulă dela 10 Novembre 1889.

— Se primesce cu următorea modificare: depositulă „*Mureșiană*“ se administră și pe viitoră cu speciala sa menire, rămânândă în sarcina biroulăi, a face representațiune în acestă obiectă cătră adunarea generală a Asociațiunei din anulă curentă.

Nr. 164/333. Cassariulă Asociațiunei cu datulă 23 Augustă a. c., cere se se încuviințeze o sumă de 50 fl. pentru unele reparaturăi, ce sunt neaparate la cuartirulă, ce s'a închiriată dnei Ana Moga în etagiulă I. ală edificiulăi Asociațiunei.

— Se aprăbă.

Nr. 165. Pentru verificarea procesulăi verbalăi

— Se designăză membri: I. St. Șiułuțiu, Z. Boiu și P. Cosma. Ședința se închee.

D. u. s.

Ioană M. Moldovană m. p.,
președinte.

Dr. V. Bologa m. p.,
secretariă II.

S'a verificată. Sibiiă 3 Septembrie 1894.

P. Cosma m. p.

I. St. Șuluțiu m. p.

Z. Boiu m. p.

Procesă verbală

luată în ședința I. a adunărăi generale a XXXIII. a „Asociațiunei transilvană pentru literatura română și cultura poporului română“, ținută în Sebeșulă sășescă la 26 Augustă 1894 n.

Președinte: Ioană M. Moldovană, președintele Asociațiunei.

Secretariă: Dr. Vasile Bologa.

Nr. 1. După terminarea oficiulăi divină, celebrată în bisericile ambeloră confesiuni române din locă, președintele Asociațiunei dlă I. M. Moldovană deschide adunarea generală prin cuvântulă presidială, la órele 11 a. m. între viile aplause ale numeroșiloră asistenți.

— Cuvântulă de deschidere, întimpinată cu vii urale, se alătură la protocolă, având a se publica în organulă Asociațiunei.

Nr. 2. Conform programei pentru ordinea de ăi, se dă ce-tire raportulă generală despre activitatea comitetulăi Asociațiunei pe anulă ultimă de gestiune 1893.

— Se predă pentru esaminare comisiunei constătătóre din dnji: Dr. Vasile Hossu, Vasile Zehan și Dr. Liviă Bran de Lemeny.

În legătură cu acesta se esmite o comisiune în persoanele dlorū : Dr. A. Bunea, N. Maneguț și I. Drăganū, pentru esaminarea rațiociniului Asociațiunei pro 1893 și alū bugetului pro 1895, — și a treia comisiune în persoanele dlorū Dr. Pompiliū Isac, Ioanū Măcelariū și Zevedeiū Mureșianū, pentru încassarea tacselorū dela membri vechi ai Asociațiunei și dela cari se vor înscrie din nou, spre care scopū se suspende ședința pe 10 minute.

Nr. 3. Redeschidēndu-se ședința, dlū Gregoriū Maiorū, redactorū la „Gazeta Transilvaniei“, presentă următórea propunere :

„Avēnd în vedere, că una dintre cauzele principale, cari împedecă ajungerea mai grabnică a scopurilorū Asociațiunei, este lipsa de mijlóce ;

avēnd în vedere, că numai lipsei unei organizațiunii mai strfnse este a se atribui, că masele mari ale poporului românū stau în nepăsare și nu-și ofer concursulū lorū materialū pentru Asociațiune ;

avēnd în vedere, că aceste constatări s'aū făcutū și din par-tea adunării generale a despărțēmētului I alū Brașovului, propunū :

sē se întemeeze agenturī în fie-care comună, cari se fie îndatorate a administra Asociațiunei în fie-care anū o colectă de celū puținū atâția crucerī, câte suflete sē află în comuna respectivă, întemeindū acēstă propunere și pe dorința adunării generale a despărțēmētului amintitū, care a enunțatū aducerea acestei propunerī în actuala adunare generală prin reprezentanții seī.

Avēnd în vedere mai departe, că scopulū principalū alū Asociațiunei este cultura poporului dela țēră, care nu se póte ajunge, de cât prin cetirea cărților romānescī bine alese, propunū :

Onorata Adunare sē hotărăscă punerea în lucrare a întroduserī bibliotecelorū populare ambulante, creāndū succesive premīi, eventualū dāruindū întrēga sumă necesară spre acēstū scopū, acelora dintre despărțēmintele Asociațiunei, cari se vorū hotări a întroduce pe teritoriulū lorū sistemulū bibliotecelorū ambulante“.

— Se predă comisiunei esmise pentru esaminarea raportului.

Nr. 4. Dlū Dr. Augustinū Bunea, secretariū consistorialū în Blajū, presentă următórea propunere :

„Constatāndu-se, că din 33 despărțēminte ale Asociațiunei, numai 14 aū insinuatū delegații lorū la adunarea generală și chiar și dintre cei 31 delegați insinuați din amintitele despărțēminte, numai 9 s'aū presentatū, propun : Onorabilulū comitetū centralū sē atragă atențiunea sub-comitetelorū din despărțēminte

cu tótă energia, ca să îngrijescă de esecutarea conclusului adusă în adunarea generală dela Hațeg, ca adecă fie-care despărțământă să fiă reprezentatū la adunările generale prin celū puțin 2 delegați și se nu mai alegă ca delegați astfelū de membri, despre cari se póte scí înainte, că nu se vorū presenta la adunările generale, ear delegații absenți să se întroducă cu numele în protocolulū adunării

— Se predă aceleiași comisiuni.

Nr. 5. Se presentă cererea dluī Iuliū Vuia, învățătorū în Comloșulū mare (Bănatū), datulū 24 Augustū a. c. pentru unū ajutorū în bani, spre a puté scruta unele archive din Pesta, Viena ș. a. în scopulū completării opului seū „Istoria scólelorū nóstre dincóce de muntī“, și pentru ca să i se dee gratuitū fóia Asociațiunei dela întemeerea sa.

— Se predă aceleiași comisiuni.

Nr. 6. Se presentă cererea dluī I. Demian, elev în anulū alū II-lea la conservatoriulū regesc de musică din Lipsca, dto 23 Augustū 1894, pentru conferirea stipendiului de 500 fl., baterū pe unū anū, de care stipendiū s'a împărțesitū în ultimii doi ani scolarī dșóra Alecsandrina Cunțanū, totū elevă la numitulū conservatorū, cu recomandare dela comitetulū Asociațiunei spre aprobare

— Se predă aceleeași comisiuni.

7. Se dă cetire telegramelorū de felicitare sosite dela p. t. d.

Din Sibiiū: Mironū Romanulū, arhiepiscopū și metropolitū.; din Vațū: Popū de Basesci, Cristea, Patița, Comșa, Bărcianu, Velici, Barbu, Suciū, Roman și Domide; din Năsăud: Dr. Ioanū Popū, vicariū; din Timișóra: Bărcianu, redactorū; din Bucuresci: G. Moianū, și învățătorii cu învățătoarele întruniți la cursulū pentru lucrulū de mână; Româniī din Deva și jurū; din Sibiiū: Dr. Vecerdea, Dr. Șpan, A. Popescu; Româniī din Sibiiū; din Sibiiū: Russu, protopopū, Dr. Russu, avocatū; din Sibiiū: Redacțiunea „Telegrafulū Românū“, și „Rândunica“; din Sibiiū: I. cav. de Pușcariū, Dr. Pușcariū, archimandritū.

— Spre plăcută scire cu întimpinări insuflețite.

Nr. 8. Comisiueea esmisă pentru încassarea tacselorū dela membri vechi și noi ai Asociațiunei, prin referentulū seū domnulū Zevedeiū Mureșianū, raportéză următoarele:

a) s'au încassatū dela membri vechi Asociațiunei ca taxe pro 1894, anume dela dnii: I. Droc, protopopū în Mercurca (5 fl.),

Ioanŭ Punteanŭ, parochŭ în Vingard 5 fl.; Carolina I. Crețariŭ din Vingardŭ 5 fl.; Dr. V. Hossu, profesorŭ în Blaș 5 fl.; Sergiŭ Medean, capelan protopopescŭ în S.-Sebeș 5 fl.; Vincențiu Nemeș, parochŭ în St.-Martinulŭ săratŭ 20 fl. pro 1891—1894; Dr. Enea Draia, avocatŭ în Abrudŭ 5 fl.; Ioanŭ Floca, parochŭ în Răhău 5 fl.; Ion Macs. Vulcŭ din Pianulŭ superiorŭ 5 fl.; Pavelŭ Vulc dto 5 fl.; Alecsandru Dobrescu, v.-protopopŭ în Sebeșulŭ săsescŭ 5 fl.; Ioanŭ Carabanŭ, economŭ în Vințulŭ de josŭ 5 fl.; Comuna politică Săsciori 10 fl. pro 1892 și 1893; Vasile Răhoveanŭ, învțătoriŭ în Călnicŭ 5 fl.; Nicolaŭ Petruț, parochŭ în Dostat 5 fl.; Alecsandru Roman, profesorŭ de universitate în Budapesta 5 fl.; Gerasim Cărpenișanŭ, notariŭ în Răhău 5 fl.; în totalŭ 105 fl.

b) dela membri noi, anume dela dnii: Dr. Zosim Chirtopŭ, cand. de avocatŭ în Sibiiŭ 6 fl.; N. Barbu, adv. în Alba-Iulia, 5 fl.; George Totoian, parochŭ în Chișfalău 5 fl.; Nic. Dura, capelanŭ în Dealŭ 6 fl.; Ioanŭ Hălălae, notariŭ în Săsciori 6 fl.; Avram Grecu, proprietariŭ în Cărna 6 fl.; Avram Păcurariŭ, parochŭ în Lancrăm 6 fl.; Avram David, învțătoriŭ dir. în S. Sebeș 6 fl.; Dr. Iosif Blaga, profesorŭ în Brașovŭ 5 fl.; Constantin de Colbasi, proprietariŭ în Șpring 100 fl.; Institutulŭ de creditŭ „Sebeșana“ din Sebeșulŭ săsescŭ 101 fl.; cu totulŭ 252 fl.

c) dela membri ajutători: George Răhoveanŭ din Călnicŭ 1 fl.; Gligorŭ Bulbucŭ din Vurper 20 cr.; Ioanŭ Veber, notariŭ în Pianulŭ superiorŭ 5 fl.; Nicolae Herlea, seniorŭ fostŭ învț. în Vinerea 1 fl.; Ilariŭ Tulburean, învțătoriŭ în Dobra 1 fl.; George Munteanŭ, măcelariŭ în Mercurea 1 fl.; Iosif Trifan, proprietariŭ în Lancrăm 1 fl.; Nicolae Bujiu în Sebeș 1 fl.; Ioanŭ Cetățan și fiulŭ seŭ Galateonŭ 20 de franci în aurŭ; Mermezan Crăciunŭ din Vurperŭ 1 fl.; Ioanŭ Călniceanŭ student din Boz 1 fl.; Ioanŭ Mircea proprietariu în Vurperŭ 1 fl.; Ioachim Cărpenișan, parochŭ în Călnicŭ 1 fl.; Aron Herlea, pantofarŭ în Vinerea 1 fl.; cu totulŭ 16 fl. 20 cr. și 20 de franci în aurŭ.

Suma întrégă încassată ca tace dela membri face: 373 fl. 20 cr. și 20 franci în aurŭ.

— Spre plăcută scire, declarându-se de membri ai Asociațiunei, în sensulŭ statutelorŭ, cei înscriși pentru întâia dată, având a li se estrada diplomele la timpulŭ seŭ.

Nr. 9. Dlă Basiliu Bașiota, jude reg. în pensiune, cetesce disertațiunea sa intitulată: „Pentru ce s'a-ă romanisatŭ Dacii mai ușorŭ ca alte poporŭ“.

— Disertațiunea se ascultă cu viuă plăcere și se depune la biroŭ spre publicare în organulŭ Asociațiunei.

Nr. 10. Dlă Zacharia Boiu, asesorŭ consistorialŭ, cetesce disertațiunea sa intitulată „Fundatiunea Ioanŭ Otteteleșanŭ“.

— Disertațiunea a dŭoa se ascultă cu aceeași viuă plăcere și mulțemire și se depune la biroŭ pentru publicare în organulŭ Asociațiunei.

Ședința se încheiă, anunțându-se procsima ședință pe mâne la 10 ore.

D. u. s.

Ioanŭ M. Moldovanŭ,
președinte.

Dr. V. Bologa,
secret. II.

Procesŭ verbalŭ

luatŭ în ședința II-a a adunărei generale a XXXIII a Asociațiunei transilvane pentru literatura română și cultura poporului românŭ, ținutŭ în Sebeșulŭ săsescŭ la 27 Augustŭ 1894 n.

Președinte: Ioanŭ Micu Moldovanŭ, președintele Asociațiunei.

Secretarŭ: Zacharia Boiu.

1. Președintele deschide ședința la 10¹/₄ oră a. m. și invită pe secretariulŭ II. Dr. V. Bologa, a da cetire procesului verbalŭ alŭ ședinței I.

— Procesulŭ verbalŭ se cetesce și se verifică.

2. La ordinea ȃilei urmăză raportulŭ comisiunei esmise pentru esaminarea raportulŭ generalŭ alŭ comitetului centralŭ asupra activității sale în cursulŭ anului 1893. Raportorŭ Dr. V. Hossu.

— Raportulŭ comitetului centralŭ în generalŭ se ia spre sciință și de basă a desbaterei speciale.

3. Trecându-se la desbaterea specială,

— partea I. despre ședințele comitetului, se ia spre sciință, dându-se espresiune bucuriei pentru aprobarea din partea guvernului a alegerei de președinte, ce s'a făcutŭ la adunarea generală din Năsăudŭ.

Partea II. „*Școala Asociațiunei*“, se ia spre plăcută știință.

Partea III. „*Administrarea averii Asociațiunei*“,

Partea IV. „*Membri Asociațiunei*“, precum și

Partea V. „*Biblioteca Asociațiunei*“, de asemenea se iaș spre știință.

4. La partea VI. *Despărțemintele Asociațiunei*, comisiunea propune, a se da espresiune bucuriei adunării generale pentru o mă mare activitate, ce desvöltă despărțemintele în generală, dat tot odată și părerei de rău pentru stagnarea unora din ele, și anume: Gherla, Turda și Deva, cu adausul, ca comitetul centrală se întrevină la guvernă, a nu se face impeditente întrunirei despărțeminteloră, precum s'aă făcută în anulă espirată.

— După informațiunea dată de dlă Partenie Cosma despre pașii făcuți din partea comitetului centrală în cestiunea funcționărei despărțeminteloră, propunerea comisiunei se priimesce, fără îndatorirea de a se mă întreprinde pași noi la guvernă.

5. Propunerile comisiunei:

a) a se declara de membri cei primiți de comitetă și provăduți cu documentă de legitimare, dupăcum se vede din consemnarea alăturată la raportulă generală;

b) a se face pomenirea datorită memoriei membriloră răposați ai Asociațiunei prin rădicare și în protocolulă ședinței de adă,

— se priimescă, și de membri ai Asociațiunei se proclamă următorii domni:

Membri fundatori:

Dr. Gregoriă Silași, profesoră de universitate în pensiune în Clujă.

Membri pe viătă:

Aureliă Danciă, proprietariă în Buciumă; Georgiă Bocan, proprietariă în Crisciori; Vidra superiără, comuna bisericăscă gr. ort.; Samuilă Popoviciă, preotă în Berii; Dr. Vasile Bologa, profesoră în Sibiiă.

Membri ordinari:

Flaviă Sterca Șuluțiă. admin. domenială în Vidraseă; Dr. Ioană Stroia, ofic. consistorială în Sibiiă; George Candrea, primar în Négra; Enea Gerasimă, comerc. în Cămpeni; Ioană Galdă, propriet. în Ponorelă, Ioană Jarca Șona, primar în Zernesci; Ioană Avram, învățătoră în Holbav; Demetriă Banciă, farmacistă în Să-

liște; Vasiliu Simtionu, notarü in Castău; Gavriilü Hango, presb. in Sibiu, Dr. Georgiu Prunașiu, medicü in Orlatü, Ilie Măcelariu, propriet. in Gurariulu; Ioanü Manta, preotü in Gurariulu; Ioanü Bunea, notarü in Cacova; Ioanü St. Banciu, comerc. in Seliște; Ioanü Ivanü, notarü in Gurariulu; Nicolaü Romanü, comerc. in Seliște; Iordache Roșca, comerc. Seliște; Ioanü Măcelariu, notarü in Apoldulu-inferiorü; Dr. Iacob Radu, preotü in Șermaș; Macsimilianü Vlasiu, proprietariu in Lechința de Mureș; Vasiliu Vlasiu, învătătoriü in Cheța; Nicolaü P. Rațiu, capelanü gr. cat. Clujü; Pavelü Sfințiu, profesorü in Român.

Ear memoriei *membrilorü decedați* dela adunarea generală din Năsăudü până la cea presentă, și anume:

Membri fundatori:

Ludovic Csató, ađvocat in Blajü; Muste Vasilie in Zalnocu;

Membri pe viettä:

Petru Brană, propriet. in Ciugud; Vasile Popü, canonicü in Gherla; Ioanü Mihü, propriet. in Vinerea; Ilie Herlea, propriet. in Vinerea; Ilie Popü din Orăștie; Ioanü Bozoșanü, preotü in Moșna; Andreiu Popoviciu, comerc. in Brașovü; Radu Radovici, comerc. in Brașovü;

Membri ordinari:

Antoniü Stoica, jude de tribunalü in M.-Oșorheiü; Ioanü Cudarcea, propriet. in Oroiü; Ioanü Jarda, învăt. dir. in Năsăudü; Ioanü Macaveiu, preotü in Feldru; Demetriü Jurca din B. Șasa; Alecsandru Tobias, notarü in Abrudü; Georgiu Aiserü, comerc. in Făgăraș; Romulü de Crainicu, protopopü in Dobra; Vasilie Marincea, preotü in Pria; Nicolaü Beü, din Sebeșulü săsescu; Iuliü Crețariu, proprietariu in Vingard; Pamfilie Michailă, propriet. in Romoșelü; Dumitru Nanü din Reșnovü,

— se face pomenire prin sculare și însemnarea lorü la acestü procesü verbalü.

6. Propunerile speciale, adause din partea comisiunei:

a) comitetulü este îndrumatü, a întreprinde toți pașii de lipsă, pentru ca interesulü față de Așociațiune se crească și pentru ca numërulü membrilorü să se sporască;

b) comitetulü este îndrumatü, a întreprinde toți pașii posibilü, pentru ca in orașele Gherla, Turda și Deva să se înființeze despărțeminte, —

— se priimescö din partea adunării generale.

7. Cu privire la propunerea dnului Gr. Maioră din ședința de eră, privitoare la înființarea de agenturi comunale și de bibliotecă ambulante, comisiunea propune, ca fiindă toate aceste lucruri prevădute în §. 5. punctă a) și §. 7 punctă b) ală Regulării mijloce-loră pentru ajungerea scopuriloră Asociațiunei, să se recomande despărțeminteloră, ca să stăruască asupra înființării de agenturi în toate comunele, asupra înființării de bibliotecă populare și asupra colecteloră prin câștigarea de membri ajutători; ear dnulă Gr. Maioră măi face o nouă propunere ca să se îndrume comitetulă, ca suma de 50 fl. colectată de dsa în scopulă de a se înființa bibliotecă ambulante și transpusă la comitetulă centrală, să o dea ca premiiă aceluī despărțemintă, carele măi întâiū va înființa biblioteca ambulantă.

— Se primesce propunerea comisiunei, cu aditamentulă dluī P. Cosma, că se autorisază comitetulă, a conferi suma colectată pentru înființarea de bibliotecă populare ambulante după buna sa aflare unuī séū măi multoră despărțeminte, cari voră urmări scopulă indicatū.

8. *Propunerea dluī Dr. A. Bunea*, privitoare la participarea măi viuă a despărțeminteloră la adunările generale, comisiunea o recomandă spre priimire.

Se priimesce cu modificările făcute de dd. N. Ivanū și P. Cosma, ca se nu se publice numele aceloră, cari, aleși fiindă de despărțeminte, nu s'au prezentatū, ci să se recomande despărțeminteloră, a alege pentru adunările generale astfelū de delegați, cari potă satisface mandatulă priimitū.

9. Cu privire la *cererile întrate*, comisiunea propune:

a) propunerea comitetulă, a se acorda stipendiulă de 500 fl., la care a resignatū conservatorista d-șora Alecsandrina Cunțanu, dluī Ioanū Damianū, totū conservatoristū de Lipsca, dar numai pentru anulă 1894/5, să se priimască;

b) cererea dluī Iuliū Vuia, invătătorū în Comloșulă bănățenū a i se vota unū ajutorū pentru publicarea de documente istorice, privitoare la scólele române, se transpune comitetulă centrală spre opinare și relatare, —

Dlū Onoriū Tilea propune, ad a) a se relega afacerea la comitetū, ca se publice concursū pentru stipendiulă în cestiune și apoi se-lă conferască competentelă celū măi meritatū.

Dlă P. Cosma propune, a se autorisa comitetulă, ca stipendiulă de 500 fl., creată prin conclusulă Nr. 24 punctă 3—6 ală adunărei din Hațegă dela 1891 pentru elevi, cari se voră perfecționa în musica instrumentală ca puteri didactice pentru scôla Asociațiunei, devenită vacantă, să se potă conferi în anulă scolară procsimă eventuală și pentru musica vocală, fără îndatorirea stipendistulă de a servi scôlei Asociațiunei.

Dlă Dr. A. Bunea propune, a nu se încuviința cererea suplicantelă, având Asociațiunea trebuințe mai urgente.

După desbatere mai îndelungată, la care participă domni N. Ivană, N. Maneguțiu, Dr. V. Bologa, Dr. Isid. Marcu, Dr. P. Isacă, Dr. Iosif Blaga, Ioană Ghermană și alții,

— Se priimesce propunerea dlui P. Cosma.

Ad b) cererea dlui Iuliă Vuia pentru ajutoriă la publicarea de documente istorice,

se transpune comitetulă spre competentă afacere.

10. Urméză comisiunea pentru esaminarea rațiociniulă pro 1893 și a proiectulă de bugetă pre 1895. Referentă Dr. A. Bunea.

Priimindu-se propunerile comisiunei, se concludă:

a) Adunarea generală apróbă rațiociniulă pe 1893 și dă casariulă, respective comitetulă centrală absolutoriă;

b) Apróbă bugetulă pe 1895;

c) fondurile mai mici, și anume: fundațiunea anonimă Brașovă, cea Conțiuană, apoi cea Tofăleană și fundațiunea Țiție, cari n'au destinațiunii speciale, conformă propunerei comitetulă, să se îngremieze fondulă generală, ear depositulă Hangea să se dea reuniunei meseriașiloră din Brașovă;

d) ca la cassă să se pórte o carte specială pentru toți membri Asociațiunei, și acéstă carte, pe cât e cu putință, să se completeze și cu numele membriloră din trecută;

e) ca pentru a se perpetua memoria binefăcătoriloră Asociațiunei, numele loră să se inducă inomis în cartea ei de aură.

11. La ordinea dălei urméză raportulă comisiunei esmise pentru înscrierea de membri și încassarea de tacse. Referentă dlă Zevedeiă Mureșană.

Dela ședința primă încóce aă mai solvită tacsă dlă I. Oncescu, notară în pens. în Reheă 5 fl.; și s'au înscrișă ca membri noi: Eustatiă Cibu, parochă în Dața 6 fl.; Teodosiă Lobonțiu, proprietariă în Hepria 6 fl.; Ioană Pleșa, notară în Berghin 6 fl.;

Ioanū Bojița, advocațu în Sebeșiū 6 fl.; și Ioanū Ștefanescu, forestierū în Cugirū 5 fl. — Suma 34 fl.

— Spre plăcută scire, declarându-se de membri ai Asociațiunei, în sensulū statutelorū, cei înscriși pentru întâia dată, avându a li-se estrada diplomele la timpulū seū.

12. La ordinea țilei se pune alegerea secretariului II. și a unui membru suplentū în comitetū pentru restulū periodului presentū, în loculū decedatului Dr. Ioanū Crișianū,

În comisiunea de preconsultare se alegū dnii Dr. Augustiuū Bunea, Nicolaū Ivanū și Onoriū Tilea.

Ședința se ridică pe 10 minute, ear după redeschiderea ei comisiunea propune,

și adunarea generală alege secretariū II și membru suplentū alū comitetului pentru restulū periodului presentū pre secretariulū provisorū Dr. Vasile Bologna.

13. Presidiulū dispune a se da cetire depeșelorū intrate în cursulū ședinței: dela despărțemētulū Brașovū, dela dnii Munteanū și Secăreanū din Cămpina și dela dlū Dr. G. Ilea și consoții din Cluju.

— Depeșele se priimesc cu vii aclamațiuni.

14. Urmându la ordinea țilei satorirea locului, unde se se țină procsima adunare generală, profesorulū I. Ghermanū în numele despărțemētului Blajū invită Asociațiunea, a ține procsima adunare generală în opidulū Blajū.

— Se priimesce cu viuă plăcere.

Pentru verificarea protocolului ședinței presente, la propunerea președintelui, sunt invitați membri presentī ai Asociațiunei, cari sunt cu locuința în Sibifū.

Cu acestea fiindū terminate agendele adunărei generale, președintele mulțemesce tuturorū celorū presentī pentru zelōsa conlucrare întru promovarea intereselorū Asociațiunei și între vii aclamațiuni rădică ședința la 1 óră p. m.

Sebeșulū săsescū, d. u. s.

Ioanū M. Moldovanū m. p.,
președinte.

Z. Boiu m. p.,
secretariū I.

Cetitū și verificatū. Sibiiū 25 Augustū (6 Septembrie)
1894.

I. Papiu m. p. P. Cosma m. p. I. Șt. Șuluțiu m. p. L. Simonescu m. p.